

## Årsplan for Soltoppen barnehage gjelder for barnehageåret 2013 – 2014.

Planen er godkjent av foreldre/foresatte Samarbeidsutvalg – SU.

Planen er godkjent av Barnehagemyndigheten som var på tilsynsmøte i barnehagen.

Videre blir planen en virksomhetsplan for barnehagen i årene 2014 – 2016.

Virksomhetsplanen vil bli sendt alle nye foreldre/foresatte når de får plass for barn i barnehagen.

Tilegg til virksomhetsplanen vil det bli utarbeidet en enklere årsplan for hvert år, med innhold av aktuelle tema med delmål og mål. Planens innhold er:

Side:	1.	1.0	Innhold i årsplan
"	2.	1.0	Presentasjon av barnehagen
"	2.	2.0	Eier og organisering
"	3.	3.0	Barnehageloven § 1 Formål
"	4.	4.0	Dags rutine
"	4.	5.0	Ukeplan
"	4.	6.0	Barnegruppen
"	4.	7.0	Bursdagsfeiring
"	5.	8.0	Kosthold
"	5. 6.	9.0	Visjon
"	6.	10.0	Rammeplanens 7 fagområder
"	6. 7.	3.1	Kommunikasjon, språk og tekst
"	7. 8.	3.2	Kropp, bevegelse og helse
"	8.	3.3	Kunst, kultur og kreativitet
"	9.	3.4	Natur, miljø og teknikk
"	9. 10.	3.5	Etikk, religion og filosofi
"	10.	3.6	Nærmiljø og samfunn
"	11.	3.7	Antall, rom og form
"	12.	11.0	Progresjon
"	12	12.0	Barnehagens verdigrunnlag
"	12. 13.	13.0	Omsorg
"	13.	14.0	Lek
"	14.	15.0	Læring
"	14.	16.0	Medvirkning
"	15.	17.0	Danning
"	15. 16.	18.0	Tradisjoner og kulturbegivenheter
"	16.	19.0	Planleggingsdager
"	17.	20.0	Personalsamarbeid
"	17.	21.0	Foreldresamarbeid
"	17. 18.	22.0	Samarbeide med andre instanser
"	18.	23.0	Nasjonale og lokale føringer
"	18.	24.0	Dokumentasjon
"	18.	25.0	Barnehagens vurdering
"	19. 20.	26.0	Overgang barnehage og skole
"	20.	27.0	Brannvern
"	20.	28.0	Forfatter Alf Prøysen
"	21.	29.0	Året rundt

# ÅRSPLAN FOR SOLTOPPEN BARNEHAGE

## 1.0 Presentasjon av barnehagen

Soltoppen barnehage A/S er en privat barnehage som åpnet 28. februar 2006.

Adresse er: Haneholmveien 126, 3209 Sandefjord.

Tlf: 33475238

Barnehagens åpningstid er fra kl. 07.15 – 16.30. Barnehagen ligger på Lystad ved Marum.

Barnehagen er godkjent med 22 plasser for barn over 3 år, eller 8 barn under 3 år og 11 barn over 3 år. For tiden er barna i alder fra 1 – 6 år. Barnehagen har en avdeling fordelt på 2 etasjer i et koselig gult hus. Barnehagen ligger i et naturskjønt område med 5 mål tomt som barna kan boltre seg på. Vår nærmeste nabo er en gård med mange sauer og barnehagen ligger nær korn åkrer og skogsområde.

## 2.0 Eier og organisering



Fjorårets førskolebarn beundrer de nærmeste naboene våre

Styret for barnehagen	Ansatte i barnehagen
<ul style="list-style-type: none"><li>○ Styreleder: Jan Tore Kopperud</li><li>○ Eiere:<ul style="list-style-type: none"><li>○ Kenneth Dalglish, Anne K Dalglish</li><li>○ Tom Pettersen, Miriam Aasheim</li></ul></li><li>○ SU – Samarbeidsutvalget</li><li>○ Foreldrerepresentanter:<ul style="list-style-type: none"><li>○ SU - Leder: Stian Forland</li><li>○ Lasse Saga</li></ul></li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>○ Eier. Daglig leder. Pedagogisk medarbeider Anne Kristine Dalglish 100 % st.</li><li>○ 3 ansatte har høyskoleutdanning, førskolelærere, videre utdanning.</li><li>○ Styrer 30 %. Pedagogisk leder 70 %. 100 % st. Anne Eva Haugland</li><li>○ Pedagogisk leder 100 % st. Tine Kjeve</li><li>○ Pedagogisk leder 100 % st. Siv Lillian Sund</li></ul>



## Årsplan 2013 - 2014



**Å undre seg over naturens mangfold og klatre i treet er en frihets opplevelse for barna**

3.0 Barnehageloven § 1. Barnehagen bygger sitt verdigrunnlag på barnehagelovens bestemmelser og personalet planlegger ut fra Rammeplanens regler, oppgaver og innhold.

*"Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene. Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.*

*Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering."*

*(Barnehageloven § 1 Formål)*

#### 4.0 Dagsrutine

Kl.	7.15	Barnehagen åpner
	7.15 – 8.30	Frokost/matpakke
	8.30 – 10.00	Lek/Aktivitet
	10.00	Rydde
	10.00	Samling
	10.30	Måltid
	11.30	Påkledning
	11.30	Ute lek
	14.00	Matpakke/frukt
	14.30	Lek ute/inne
	15.45	Rydde
	16.30	Barnehagen stenger

#### 5.0 Ukeplan

Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
Tur dag 3 – 6 år  Noen 2 åringer er med på tur av og til	Førskole Skoleforberedende aktiviteter 3-4 år Tema/aktivitet Samling  Lek ute	Kl. 9.30 – 10.15 Musikk kulturskolen i partallsuker. 3 – 6 år Aktivitet samling Varm mat	Musikk lærer kulturskolen i partallsuker. Lek ute Varm mat	3 – 6 år Spill Pusle Konstruksjons lek Samling Lek ute

#### 6.0 Barnegruppen

Barn	Født	Jente	Gutt
3	2012	1	2
4	2011	2	2
4	2010	3	1
3	2009	2	1
5	2008	1	4
19		9	10

#### 7.0 Bursdagfeiring

Vi markerer barnas bursdag og serverer smoothie eller fruktspyd 

## 8.0 Kosthold

Vi legger vekt på et variert og sunt kosthold i barnehagen og vi spiser ikke kaker, kjeks eller yogert i barnehagen.

- Barn som spiser frokost i barnehagen medbringer egen matpakke
- Vi har varm mat to dager i uken onsdag og torsdag
- Øvrige dager har vi brød og smøremåltid
- Vi har fruktmåltid kl. 14.00. Barna medbringer egen matpakke
- Barnehagen tar med brødmat og drikke på tur dagen

## 9.0 Visjon

VÅR VISJON: I NATUREN SKAL VI SAMMEN OPPLEVE GLEDE OG MESTRING

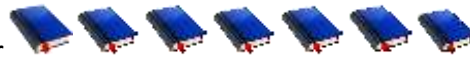


I barnehagen har vi en daglig ute tid på 2 – 4 timer, der barna kan leke og de voksne kan tilrettelegge for allsidige aktiviteter. Det understrekes at barna skal motiveres til å være ute, gå turer og være aktive i natur og friluftaktiviteter. Gjennom fysisk aktivitet og lek, lærer barna og mestre ulike ferdigheter i motorikk, samspill og språk. Vi vurderer barnas alder, vær og føreforhold når vi skal være lenge ute i barnehagen. Vi er ute etter å se barnas glede i leken, det å mestre, å lære.

Det å være i bevegelse store deler av dagen i tidlig alder, viser seg å være forebyggende for motorikk og dårlige rygger senere i livet. I rommet ute har barna større mulighet til å løpe, få bedre læringsarena for kroppslige ferdigheter, natur og miljø. Det gir barna mye frisk luft og større rom til lek, enn det å være mye inne i barnehagen.

Når barna er ute i skog og mark, får de mange sanseinntrykk som lukte, høre, lytte og se som gir de erfaringer og grunnlag for å sammenligne og lære om ulike elementer. De lærer om naturen og opplever naturens skiftninger gjennom de fire årstidene. De får oppleve alle sine sanser i det uforutsigbare, det ukontrollerte, det overraskende, det kalde, det våte, det morsomme og rare, det underlige, det nifse, det farlige, det spennende og mye mer. Alle erfaringene er viktig på veien mot til å bli et kompetent voksent menneske.

## 10.0 Rammeplanens 7 fagområder



Barnehageloven (17. juni 2005 nr. 64) har fastsatt overordnede bestemmelser om barnehagens formål og innhold. Det er fastsatt en forskrift om rammeplan (1.mars 2006) for barnehagens verdigrunnlag, innhold og oppgaver som er retningslinjer for barnehager. For å oppnå intensjonen i barnehageloven sier årsplanen noe om hvordan de 7 fagområdene i Rammeplanen blir ivaretatt.

### 3.1 Kommunikasjon, språk og tekst

Personalets arbeid med barnas språkmiljø i barnehagen, er et viktig fagområde som vi viser stor oppmerksomhet. I hverdags aktiviteter får barna gode erfaringer med språket fra tidlig alder. Vi bruker språket bevisst hver dag og samtaler med barna fra tidlig alder. Vi lytter, observerer og viser interesse for hvert enkelt barn.

Språket er et viktig redskap for barnas tenkning og kommunikasjon. Det er viktig med tidlig og god språkstimulering for at barn skal få utvikle sine språklige ferdigheter best mulig frem mot skolealder. Barnehagen stimulerer til språklige ferdigheter i et trygt miljø gjennom alle hverdagsaktiviteter og tilrettelagte aktiviteter.

Rammeplanen viser til helhetlig tenkning (Barnehageloven § 1) hvor omsorg, lek, danning og læring, språklig læring, er en integrert del av barnehagehverdagen. Barnas opplevelse av å bli sett og hørt i leken, på turer og aktiviteter og i alle sammenhenger, vil gi mening, positiv selvoppfatning og språklig utvikling.





Vi jobber med kommunikasjon, språk og tekst:

Voksne snakker med barna, lytte etter budskap  
Bli sett og hørt, bekrefte barnas uttrykk, sette ord på situasjoner, hendelser  
Samtale og aktiv bruk av språk i alle situasjoner i hverdagen  
Observerer barnas kropp språk  
Arena hvor barna får oppgave til å lytte til andre  
Lære seg å ta andres perspektiv og forstå  
Samling stunder  
Rolleleken, leken  
Bøker, billedbøker, rim og regler  
Sanger  
Høytlesing  
Sang og musikk  
Språkposer i lek og samling  
Bordteater og konkrete  
Eventyr og dukketeater  
Lek med språket  
Møte og ha synlig alfabet, bokstaver, ord og tall  
Lottospill, andre spill  
Fantasere og snakke om barns tegninger og bilder  
Samtalegruppe, barnemøte

### 3.2 Kropp, bevegelse og helse



Løpe er moro når en er 2 år



Jeg kan reise meg høyt

Vi legger stor vekt på fysisk aktivitet og læring gjennom leken ute. Det er viktig at barna får mye frisk luft som kan gi barna god helse. Når barna får bevege seg ute, utvikler de god kroppsbeherskelse og et positivt selvilde ved at de kan mestre kroppslige aktiviteter i samspill med andre barn. De voksne jobber med faget:

Bidra til at barna får positiv selvoppfatning ved å mestre kroppslige aktiviteter  
Bidra til utvikling av ballanse, rytme, grov og fin motorikk  
Gode erfaringer med variert terreng og allsidige bevegelser  
Beherske løping, hoppe, hinke, rulle, klatre, hinderløype i naturen  
Bli kjent med og glad i naturen  
Gode erfaringer med klima og friluftsliv

Kjent med nærmiljøet når vi går turer  
Erfaringer med høyde og terreng  
Kunnskap om kroppen, gode vaner og god helse  
Nærmiljøets betydning for matproduksjon  
Ta vare på natur og miljø, sunt kosthold

### 3.3 Kunst, kultur og kreativitet



Male med kost og epletrykk, eksperimentere

med maling på hånda, hm, det var rart

Det å skape noe selv er en god og positiv følelse, det gir barna nye tanker og uttrykksformer.  
"Formidling av kunst og kultur bidrar til å skape fortrolighet med og tilhørighet til kulturelle uttrykksformer." 3.3.



Male fisk i snøen

3.3. I barnehagen legger vi til rette til et variert og godt miljø for kunst og kultur:

Ulike formingsaktiviteter til 4 årstider, sommer, høst, vinter, vår  
Maleteknikker, fargelære, primærfarger  
Musikk time med lærer fra kulturskolen  
Dukketeater  
Bordteater  
Sang leker, ring leker  
Bevegelsesleker og dans  
Lokale kulturminner i Marum skogen funn fra Vikingtiden  
Utstillinger av barnas produkter  
Teater på Skiringsal folkehøgskole for de eldste barna  
Overnatting for førskolebarna



### 3.4 Natur, miljø og teknikk

Med naturen som omgir oss i barnehagen, har vi et unikt rom for å oppleve aktiviteter til alle årstider og i all slags vær. Det bidrar til at barna lærer mye om naturen både i og utenfor barnehagen. De lærer om planter, trær, dyr og insekter. De lærer om klima, vær, jordbruk og geologi. Personalet er sammen med barna og stimulerer til nysgjerrighet om faget:

Tur dag til skog og mark i nærmiljøet  
Mye lek ute på naturtomt til barnehagen  
Samle insekter i forstørrelses glass  
Eksperimentere med sand, vann, steiner, hva flyter  
Trær, furu, gran, løv trær  
Planter og dyr  
Miljøvern og søppelsamling  
Kildesortering  
Dataspill, foto, skrive bokstaver tekst på data, video og cd spiller  
Oslo tur til: Teknisk museum for de eldste barna  
Kornproduksjon og matforsyning  
Jordsmonn og tekniske maskin til jordbruk  
Natur sti  
Besøke Nalum gård og plukke grønnsaker for de eldste barna  
Sommertur til Stange gård hvor det er dyr for de minste barna



Kornet høstes en september dag i nærmiljøet

### 3.5 Etikk, religion og filosofi

Faget gir barna innsikt i å oppfatte mennesker og verden, verdier og holdninger. Kristen tro og tradisjon har sammen med humanistiske verdier gjennom århundrer preget norsk og europeisk kultur. Norge er i dag et flerkulturelt samfunn. Barnehagen tar hensyn til det enkelte barns kulturelle og religiøse tilknytting. Barna oppmuntres til refleksjon, toleranse og respekt for hverandre.

Vi samtaler med barna ut fra deres forutsetninger:  
Moral og normer i samfunnet  
Regler og ta hensyn til hverandre i barnehagen  
Kjennskap til kristen tro og kulturarv, tradisjoner i Norge  
Kirkebesøk til jul  
Samle inn penger til Frelsesarmeen på høstmesse

Kjennskap til ulike religioner og kulturer med bilder, bøker, mennesker  
Likheter og ulikheter i forskjellige land, rik og fattig, FN dag og barns medvirkning  
Humane verdier, ta vare på hverandre  
Fest og tradisjoner som hører til ulike høytider



Blid jente på nissefest



God dag nisse far

### 3.6 Nærmiljø og samfunn

Barns medvirkning i det indre liv i barnehagen kan være det første skritt for å få innsikt i og erfaring med deltagelse i et demokratisk samfunn. Vi bidrar til at barna får erfaringer med livet utenfor barnehagen og får tilknytting til lokale steder.

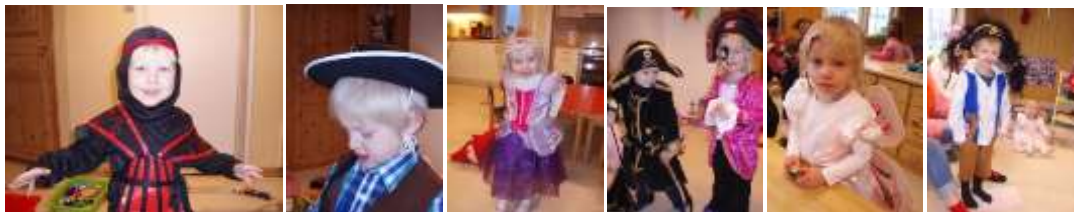
Kirkebesøk

Lucia feiring

Nissefest

Bursdagsfeiring

Karneval



Likeverdi miljø for gutt og jente

Barns medvirkning, bli sett og hørt

Hvalfangermuseet

Sandefjord bibliotek

Handle matvarer Rema 1000

Samarbeid med barneskoler, overgang barnehage og skole

Førskolebarna overnatter i barnehagen

Sommerfest



### 3.7. Antall, rom og form

I barnehagen legger vi til rette leke materiell, farger og former som gir barna innsikt i tallverdier og størrelser. De er i tidlig alder opptatt av å telle og gjennom leken lærer de matematiske begreper.

Vi oppmuntrer barna til utforske, se sammenhenger, form og størrelser.

Personalet legger til rette lekemateriell. Barna koser seg og prøver ut lekene på forskjellige måter. Barna lærer rom, form og farge gjennom leken. Med voksen støtte i leken, bygges erfaringer til og nå mål.



gul, den var kul

Grønn, gul og rød, til sammen blir det 3. Grønn, blå og



1, 2 og 3, nå skal vi se

Telle 1 – 10

Klassifisere, Rekker og posisjoner

Geometri og mønster

Likhet og ulikheter, bøker

Telle sanger, eventyr og konkrete

Spill og telle, hver sin tur

Legge puslespill

Konstruksjonsleker

Bygge med lego

Kapla staver

Matematikk materiell

Sortere og rydde på rett plass

Forberede og dekke på til måltid

Tre perler, telle, mønster

Telle ulike ting i hverdagen

## 11.0 Progresjon

Spesifisering og progresjon av hvert enkelt fagområde kan vi ikke forutse i begynnelsen av barnehageåret, da vi må ta hensyn til barnas interesser og uforutsette valg av tema.

For å oppnå progresjon innen de ulike fagområdene, må vi se progresjon ut fra personalgruppa og barnegruppa. Med det mener vi om det er forandringer i forhold til pedagogtetthet i barnegruppa. Når vi planlegger det pedagogiske opplegget må det tas hensyn til barnas forutsetninger, alder og interesser.

Rammeplanens 7 fagområder dekker et stort og vidt læringsfelt. For Soltoppen barnehage legges det stor vekt på ute aktiviteter i nær kontakt med skog og mark. Det fysiske miljøet og den lokale beliggenheten med kornproduksjon og sauegård i nærmiljøet, tilsier det spesielle ved barnehagen og vil prege barnas miljø. Følgende fagområder vil derfor bli viet stor plass i barnas hverdag.

3.1 Kommunikasjon, språk og tekst.

3.2 Kropp, bevegelse og helse.

3.4 Natur, miljø og teknikk.

Fagområder blir ivaretatt slik:

Vi planlegger fagområder på personalmøter.

Flere fagområder vil ofte være representert i et tema

Refleksjon av det pedagogiske arbeid er viktig for å oppnå progresjon i fagområdene

Kommunikasjon om ulike fagområder opptre i hverdags situasjoner i lek og sosialt samspill

Fysiske miljø og tilrettelegging av fagområde ute eller inne i barnehagen

Ta utgangspunkt i barnas interesser og nysgjerrighet

Sosialt samspill og leken

Tradisjoner og tema gjennom 4 årstider

Evaluerer av 7 fagområder ved slutten av barnehageåret

## 12.0 Barnehagens verdigrunnlag

Personalet forstår å jobbe med barnehagens verdigrunnlag, barnehagelovens § 1 og § 2, i en kontinuerlig lærings prosess. For at barna skal få best utbytte av det pedagogiske opplegget og ha en god utvikling, ser vi forholdet til omsorg, lek, oppdragelse og læring i sammenheng i et samarbeide med barnas hjem. Dette er et særtrekk ved norsk barnehagetradisjon.

## 13.0 Omsorg

”Omsorg, oppdragelse og læring i barnehagen skal fremme menneskelig likeverd, likestilling, åndsfrihet, toleranse, helse og forståelse for bærekraftig utvikling. (Barnehageloven § 2 barnehagens innhold)”

Omsorg i barnehagen handler både om relasjonen mellom personalet og barna og om barnas omsorg for hverandre. Det å gi barna mulighet til å gi hverandre og ta i mot omsorg, er grunnlaget for utvikling av sosial kompetanse og er et viktig bidrag i et livslangt læringsperspektiv.

Det er personalet sitt ansvar å bidra til at det blir et godt miljø i barnehagen. Det er viktig at personalet trives sammen og er bevisst på å yte det beste for barna.

Gi omsorg til de minste barna med gode rutiner, måltid, stell, lek og hvile.

Gi barn bekreftelse og nærvær

Lære om normer og regler og hvordan en er mot andre, hjelpe barn med problemløsning

Sette grenser for barna

God folkeskikk

Være høflige og takke

Be om unnskyldning

Ta ansvar for andre i lek

Toleranse, inkludere i leken

#### 14.0 Lek

Leken er viktig og betydningsfull for barns hverdag og utvikling. Leken skal ha en fremtredende plass i barns liv i barnehagen. Den har egenverdi og er en viktig side ved barnekulturen. Den er grunnleggende for barnas livslust og for all læring. Barna lærer samspills regler og turtagning (min tur og din tur) gjennom leken. Vi støtter barnas lek gjennom samtale og deltagelse:

Gi barna bekreftelse på deres handlinger

Trygghet i leken med tilstedeværelse

Observerer leken

Inkludere barn i lek

Tilrettelegge for lek og materiell

Tilrettelegge det fysiske miljø

Gi impulser og ro til lek

Bidra til likestilling i leken

Sette grenser

Lære barna til å ta initiativ til lek

God atmosfære og lekeklima

Tålmodighet og vente på tur

Vise respekt og empati for andre

Samtale om konfliktløsning

Fokus på å løse et problem, vise rettferdighet og komme videre i leken

Barna skal ikke medbringe private leker til barnehagen uten at de får beskjed fra barnehagen.



## 15.0 Læring

Læring skjer i det daglige samspillet med andre mennesker i barnehage miljøet.

Læring skjer gjennom lek, oppdragelse og omsorg. Barna lærer gjennom alt de erfarer og opplever.

I barnehagen har vi fokus på å bygge gode relasjoner til hverandre, vise respekt og rettferdighet. Vi voksne stimulerer til et godt læringsmiljø hvor barna trives sammen og får venner. Vi legger til rette for læring:

Støtte barnas nysgjerrighet og lærelyst med tiltak og voksen deltagelse

Støtte gjennom variert opplevelse, kunnskap og materiell for læring

Vi satser på temavalg og fagområdene i rammeplanen

Voksne skal være positive, deltagende og observerende

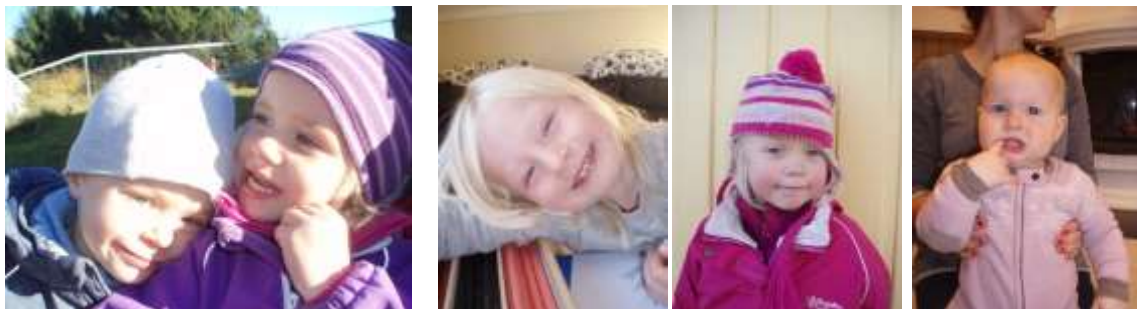
Voksne skal være engasjerte og stille seg undrende for å vekke barnas interesse

Snappe opp barnas interesse og finne ut av ting i bøker, bilder eller fortellinger

Legge vekt på at barna får god opplevelse og erfaringer som bidrar til positiv selvoppfatning

Personalets kunnskap og erfaringer bidrar til et godt læringsmiljø

## 16.0 Medvirkning



Barna har rett til å gi uttrykk for sitt syn og ønsker i barnehagens daglige virksomhet. Barna får innflytelse på sin egen hverdag ved at personalet bidrar til medvirkning.

De voksne setter rammene i hverdagen

Barns medvirkning kommer til uttrykk i samtaler

Samling stund

Barnemøter

Valg av lekemateriell og bøker

Valg av ulike klær i påkledning

Bli sett og hørt i ulike situasjoner

Få bekreftelse på egne valg

Barna kan ta del i ulike gjøremål, handle, dekke bord, rydde og lage mat

Bestemme hvem de vil leke med i mange situasjoner

Barns interesse danner grunnlag for utdyping av et tema

Forstå små barns ytringer og kroppens språk



## 17.0 Danning

Danning er en kontinuerlig prosess som er tett sammenvevd med omsorg, lek og læring. Rammeplanen side 29 står det: *"Danning er mer enn utvikling, mer enn læring, mer enn omsorg, mer enn oppdragelse og mer enn sosialisering." Samtidig rommer danning alt dette.*

Vi forstår danning som en prosess som er tett sammenvevd med omsorg, lek og læring.

Det er et overordna begrep for all læring i barnehagen og de voksne påvirker samspillet gjennom holdninger og erfaringer. Danning bidrar til at barna skal utvikle egne tanker, refleksjoner og kunne ta valg og tro på seg selv.

Vi drøfter sammen på personalmøter hvordan vi best kan ivareta barns lek og læring som fremmer trivsel og kvaliteter i utviklingen.

Vi jobber for at det skal være et hyggelig miljø og god atmosfære i barnehagen.

Barnehagen tilrettelegger for kunnskap og utfordringer, blant annet turer i skog og mark som kan gi barna utfordringer og vennskap.



*"Danning handler om å få et aktivt og bevisst forhold til omgivelsene og å reflektere over det en gjør i samspill med andre. Danning er en forutsetning for meningsdanning, kritikk og demokrati. Barn må få utfordringer og muligheter til å utvikle kunnskaper og ferdigheter og støtte for å handle omsorgsfullt og gjøre etiske begrunnende valg. Danning er en kontinuerlig prosess som er tett sammenvevd med, omsorg, lek og læring"*

## 18.0 Tradisjoner og kulturbegivenheter

Det har blitt en tradisjon med høstmesse i september sammen med foreldre



Salg av ting som barna lager, høstsuppe, eplekake og kaffe går til inntekt til Frelsesarmeen.

3 – 6 år besøker Nalum gård for å kjøpe grønnsaker i september








1. klasse kommer på besøk til barnehagen i oktober

5 – 6 år har tradisjon i mai, tog tur til Oslo for å besøke Teknisk museum

1 – 4 år besøker Stange gård i juni, oppleve gårdsmiljø med dyr

Førskolebarna har som tradisjon å overnatte i barnehagen

Andre tradisjoner og kulturbegivenheter er:

Hva	Når	Hvem
Nissefest med grøt	Fredag 6. desember	 Sammen med barna
Lucia feiring	Torsdag 12. desember	 Sammen med foreldre
Kirken Siste dag før jul 	Uke 51 Fredag 20. desember	 Sammen med største barna
Karneval	Fredag 28. februar	 Sammen med barna
Påskefrokokst	Onsdag 9. april	 Sammen med foreldre
Feire 17. mai	Fredag 16. mai	 Sammen med barna
Sommerfest	Onsdag 4. juni	 Sammen med foreldre

## 19.0 Planleggings dager

Personalet har 6 planleggings dager pr. barnehage år. Barnehagen er da stengt og personalet Deltar på kurs eller jobber med pedagogiske planer i barnehagen.

Sandefjord kommune har gitt ut et dokument "Fokus 2015" med et økt fokus på fag i barnehagesektoren, til det beste for barna. Det er gitt kurstilbud til private og kommunale barnehager, slik at alle barnehageansatte får kurs i samme tema.

Personalet har deltatt på felles kurs i Sandefjord i høst og skal delta på kurs i 2014.

Dag	Når	Hva
Fredag	16.08	Mangfold og likestilling Fokus -15
Onsdag	11.09	Positiv selvoppfatning Fokus -15
Fredag	02.05	Pedagogisk planlegging
Fredag	30.05	Pedagogisk planlegging

## 20.0 Personalsamarbeid

I barnehagen har vi et lite miljø med travle dager og personalet jobber tett sammen i forhold til barna. Det er viktig med åpenhet og trygge voksne som kan samarbeide om hverdagen og ta felles ansvar for oppgavene.

Et godt personalsamarbeid er viktig for å gi barna og foreldre et godt barnehagemiljø. For å få til det, må vi være sjøl bevisste til å bidra til et godt psykososialt klima i barnehagen. Vi ser at det er viktig å ha en kultur som viser åpenhet, ærlighet, likeverd og respekt for hverandre. Det å tenke helhetlig er viktig, da det handler om barna, foreldre og personalet. Det er viktig at de voksne i barnehagen trives med hverandre og har en felles plattform. Vi planlegger og vurderer arbeidet vårt på personalmøter og planleggingsdager. Det holdes medarbeidersamtaler.

For at personalet skal være oppdatert og heve sin kompetanse, deltar vi på ulike kurs. I år har vi kompetanseheving i kurs med Fokus 2013 -2015 i regi av Sandefjord kommune. Styrer og pedagogiske ledere er ansvarlig for den faglige utviklingen i barnehagen.

## 21.0 Foreldresamarbeide

Samarbeidet med barnas hjem er viktig for alle parter og det er grunnlaget for at barna skal få et trivelig og utviklende opphold i barnehagen. Vi legger vekt på å skape trygghet hos barna og de voksne i barnehagen. Personalet ønsker en åpen og positiv kommunikasjon med foreldre. Vi holder 2 foreldremøter og 2 foreldresamtaler i løpet av barnehageåret, høst og vår. Det holdes dugnader i barnehagen og foreldrekaffe. Den daglige kontakten vi har med foreldre ved bringing og henting av barna er også viktig for samarbeid.

Ta kontakt med oss hvis det er ting dere ønsker å snakke om vedrørende barna. Personalet har det travelt, derfor bør samtaler avtales på forhånd.

Samarbeidsutvalget – SU har 2 møter i året og foreldre kan medvirke barnehagens planlegging ved å fremme saker i SU. Årsplanen godkjennes av SU – Samarbeidsutvalget.

## 22.0 Samarbeide med andre instanser

Barnehagen samarbeider med andre instanser som Sandefjord kommune og barnehagemyndigheten. Vi samarbeider med Pedagogisk psykologisk tjeneste – PPT. Vi samarbeider med Helsestasjoner og Barnevernet i Sandefjord.

I barnehagen nytter vi oss av observasjons verktøy Tras og Alle med.  
Tras er: Tidlig språklig registrering som gjelder for barn i alder 2 – 6 år.  
Alle med er: Observasjonsskjema for sosial utvikling.

Dersom det er grunn til bekymring vedrørende barn vil barnehagen i samarbeide med foreldre kunne henvise til PPT i Sandefjord. PPT vil da foreta en sakkyndig vurdering og eventuelt gi tiltak om spesialundervisning.

I 2013 var det endring i opplæringsloven § 5-4 som presiserer skolens plikt til å prøve ut tiltak innenfor tilpasset opplæring, TPO, før en tenker at løsningen er å gi spesialundervisning.

### 23.0 Nasjonale og lokale føringer

Barnehagen arbeider med utgangspunkt i Lov om barnehager og forskrift om rammeplan. Barnehagen følger opp om ulike stortingsmeldinger og offentlige utredninger under Kunnskapsdepartementet. Rammeplanen legger føringer for barnehagens innhold og oppgaver og pålegger barnehager å utrede en årsplan.

Barnehagene følger opp lokale føringer i Sandefjord kommunens oppvekstplan og plan for skole og barnehagestruktur 2013 – 2015. Kommunen ønsker med dokumentet "Fokus 2015" et økt fokus på fag i barnehagesektoren som er til det beste for barna. Barnehagepersonalet har deltatt på 2 kurs av Fokus 2015. Det var om mangfold, likestilling og positiv selvpoppfatning.

### 24.0 Dokumentasjon

Dokumentasjon er grunnlaget for å reflektere over noe, dokumentasjon er et middel for å få fram eller synliggjøre barnas hverdag og personalets arbeid i barnehagen. Vi dokumenterer med månedlige planer om innholdet og aktiviteter. Vi dokumenterer med et brev etter hver måned, med bilder som kan dokumentere aktiviteter og evaluering av innhold.

Pedagogisk dokumentasjon er når personalet reflekterer og nytter seg av innhold som er dokumentert. Vi dokumenterer med:

Bilder på plakater

Informasjon tavla i grovgarderoben

Barnas produkter av tegninger, malerier og tekster, temabasert

CD med bilder av alle barna gjennom barnehage året

Brukerundersøkelse

Foreldresamtaler

Foreldremøter

Årsplan

Synliggjøre barnas tanker og ord, praksisfortellinger

Barnas perm, tegninger og tekst

Barns medvirkning dokumenterer deres valg og interesser

Barnehagens dokumentasjon kan gi foreldre, lokale instanser og kommunen informasjon om barnas opplevelse og hverdag i barnehagen.

### 25.0 Barnehagens vurdering

Hvem vurderer: Personalet, barna og foreldre/foresatte.

Personalet vurderer kvaliteten i barnehagen gjennom drøfting og samtaler på personalmøter. Vi vurderer barnas trivsel, fremgang og utvikling gjennom samtaler og observasjoner av barnegruppen og det enkelte barn. Personalet samtaler om egne erfaringer og kompetanse i arbeidet med barna. Vi har fokus på hva som er bra i arbeidet med barna. Vi ser helhet i barnas utvikling, språk, leken, motorikk og det sosiale livet i barnehagen. Vi vurderer i forhold til de 7 fagområdene og oppfølging i forhold til tema og tradisjoner. Barnas vurdering kommer til syne gjennom interesser, trivsel, samtaler og medvirkning. Vi er ute etter barnas tale, ønske og behov. Det må sees i forhold til rammer og realistiske mål.

Foreldres vurdering kommer til syne gjennom foreldresamtaler, foreldremøter og SU møter. Foreldre kan delta i brukerundersøkelse.

## 26.0 Overgang barnehage og skole

I Rammeplanen står det at barnehagen skal i samarbeid med skolen legge til rette for barns overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. Dette skal skje i nært samarbeide med barnas hjem.

Det holdes foreldremøter på skolen før skolestart og førskolebarna inviteres til skolen i mai på besøksdager. Skolen inviterer også barna og foreldre til møt skolen dager, hvor barna møter hverandre i før de begynner i 1. klasse.

Skolen kan motta et skriv fra barnehagen, hvor foreldre frivillig kan gi skolen opplysninger om barnet. Skrivet skal makuleres når barnet har gått på skolen et år. Opplysningene utfylles i samarbeid med barnehagen på foreldresamtale om våren.

I barnehagen har førskolebarna et eget opplegg med skoleforberedende aktiviteter en gang i uka. Vi legger vekt på å motivere til skolestart, slik at overgangen fra barnehage til skole skal bli naturlig og trivelig. Det å gi barna ros og oppmuntring slik at de får positiv selvoppfatning er viktig for å kunne mestre. Vi jobber hver dag for at førskolebarna skal klare mest selv og bli selvstendige.

I et førskoleopplegg skal barna møte et skoleforberedende miljø. De skal bli kjent med bokstaver og bokstavlyder. De skal leke med rimord, regler og stavelser. De skal lytte til høytlesing fra en bok, møte enkle engelske ord. De skal lære noen sanger og det legges vekt på matematikk, telle 1-10, former og størrelser. Barna øver seg hver gang med å skrive navnet sitt på en liten tavle og på oppgaver som de jobber med. Barna øver seg å vente på sin tur, holde konsentrasjon en og utføre "må" oppgaver. Barna øver på påkledning og klare toalettsituasjonen.

### SKRIFTSPRÅKLIG UTVIKLING

- Pseudoskrift – rablestadiet
- Logografisk skrift – ordbilder, logo
- Fonologisk skrift – forstår skrifttegn
- Ortografisk skrift – automatisering og lesing

- På førskolen har vi venner og trives
- På førskolen skal vi lære
- På førskolen gleder vi oss til å begynne på skolen

I førskolen benytter vi enkelte oppgavebøker for begynnende læring i lesing og skriving og matematikk læring. Barna tegner og rabler en tekst med mening lenge før de kan skrive og på den måten vekkes interessen for lesing og skriving.

Barna skal lære seg et nytt symbolsystem. De må oppdage at språkets innhold, talespråket har en form side, bokstavene. Det skilles mellom språklig innhold og språklig form. Barna øves i språklig bevissthet og begynner å skrive bokstavene. Lese og skriveopplæringen er også viktig for til å lære matematikk. På førskolerommet har vi bokstaver og tall synlig på veggen. Det er viktig at barna øver på bokstavlyder for senere å lære å lese. Og selvfølgelig alltid fra venstre til høyre.

## 27.0 Brannvern

Vi har brannvernuke i barnehagen.



Samling ute om brannvern og vi får besøk av brannbilen.

## 28.0 Forfatter Alf Prøysen

I 2014 skal Alf Prøysen få markering på grunn av at det er 100 år siden han ble født. Vi skal ta for oss noen sanger og fortellinger av Alf Prøysen gjennom barnehageåret. Vi vet at barna gjennom mange år har blitt glad i hans litterære verk og vi ser på Alf Prøysen som en av de store forfatterne i Norge.





29.0 Året rundt. I dette barnehageåret har vi fokus på Alf Prøysens sanger og fortellinger.

<p>AUGUST </p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Oppstart og rutiner</li> <li>• Tilvenning nye barn</li> <li>• Førskolegruppe</li> </ul>	<p>SEPTEMBER </p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Tema innhøsting, frukt og grønt</li> <li>• Tur til Nalum gård</li> <li>• Kreative bilder</li> <li>• Høstsuppe med foreldre</li> </ul>
<p>OKTOBER  </p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Tema</li> <li>• Bibliotek IKT</li> <li>• Brannvernuke</li> <li>• 1. klasse besøk</li> </ul>	<p>NOVEMBER  </p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Tema mørketid</li> <li>• Barnebøker</li> <li>• Jule forberedelser</li> <li>• Bake pepperkaker</li> <li>• Brannvern</li> </ul>
<p>DESEMBER  </p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Juleforberedelser</li> <li>• Julesanger og julefortellinger</li> <li>• Luciafeiring med foreldre</li> <li>• Nissefest</li> <li>• Kirkebesøk</li> <li>• Siste dag før jul fredag 20. desember</li> </ul>	<p>JANUAR  </p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Lek i snø</li> <li>• Bøker og vintersanger</li> <li>• Ake dag</li> <li>• Inne og ute aktiviteter</li> </ul>
<p>FEBRUAR </p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Fastelavn</li> <li>• Karneval</li> <li>• Lek i snøen</li> </ul>	<p>MARS </p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Påskeaktiviteter</li> <li>• Påskefrokost med foreldre</li> </ul>
<p>APRIL </p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Tema sau</li> <li>• Så frø i jord og se det spirer og gror</li> <li>• Våren</li> </ul>	<p>MAI </p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Årets tur for de store barna</li> <li>• 17. mai feiring</li> <li>• Førskolebarna overnatter</li> </ul>
<p>JUNI </p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Årets tur for de minste barna</li> <li>• Sommeravslutning</li> <li>• Brannvern</li> </ul>	<p>JULI </p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Lek ute</li> <li>• Bade i vannspreder</li> <li>• Siste dag fredag 11. juli</li> </ul>